

Keskusvaalilautakunta 24.11.2020 § 10

§ 10

Ennakkoäänestyspaikat vuoden 2021 kuntavaaleissa Kh-asia

Valmistelijat / lisätiedot:
Pirkanniemi Risto

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Pirkanniemi Risto

Keskusvaalilautakunta ehdottaa, että kaupunginhallitus määrää liitteen mukaisesti vuoden 2021 kuntavaalien yleiset ennakkoäänestyspaikat Espoossa

Käsittely

Päätös

Keskusvaalilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Päätösehdotuksessa esitetään, että vuoden 2021 kuntavaalien ennakkoäänestys Espoossa järjestetään yhdessätoista toimipaikassa.

Kuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 18.4.2021.

Yleisten ennakkoäänestyspaikkojen määrääminen

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kukin kunta päättää siten itsenäisesti ja oman harkintansa mukaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa.

Oikeusministeriö on 1.10.2020 päivätyssä kirjeessä ilmoittanut, että kunnanhallituksen on tehtävä päätös kunnassa olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista siten, että äänestyspaikkojen tiedot on merkitty pohjatietojärjestelmään viimeistään perjantaina 29.1.2021 klo 12.

Ennakkoäänestyspaikkoja määrättäessä tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Ennakkoäänestyspaikkoja oltava riittävästi

Kunnan on huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään, jotta

ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Missä ennakoäänestyspaikan tulisi sijaita?

Ennakoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Ennakoäänestyspaikan on myös oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät sinne mieluusti tulevat.

Viimeisimmissä vaaleissa hyviä kokemuksia on mm.

- kirjastoista,
- erilaisten liike- tai kauppakeskusten aulatilasta,
- asiointipisteistä

Riittävästi tilaa ja vaalitoimitsijoita

Ennakoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (vaalilaki 56 § 2 mom.). Tilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä äänestäjän henkilöllisyyden tarkastus- ja äänestyslipun antopisteitä, äänestyskoppeja sekä äänestyksen vastaanottopisteitä. Tilan tulee olla siten mitoitettu ja siten järjestetty, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän.

Usein ruuhkat syntyvät siitä, että ennakoäänestyspaikka on sijoitettu sellaiseen tilaan, johon mahtuu liian vähän äänestyskoppeja ja äänestyksen vastaanottopisteitä ja/tai siitä, että ennakoäänestyspaikassa on muista syistä liian vähän vaalitoimitsijoita nimenomaan äänestyksen vastaanottopisteissä.

Ennakoäänestyksessä aikaa ei yleensä vie äänestäjän äänestyskopissa käynti, vaan sen jälkeinen vaalitoimitsijan kanssa asiointi (vaalitoimitsija leimaa äänestyslipun, lippu suljetaan vaalikuoreen, vaalikuori ja lähetekirje suljetaan lähetekuoreen sekä äänioikeusrekisteriin tehdään merkintä siitä, että äänestäjä on äänestänyt). Kuntien tulee huolehtia siitä, että vastaanottopisteitä on riittävästi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ennakoäänestyspaikassa tulee olla riittävästi henkilöstöä ja että ennakoäänestyspaikka sijoitetaan riittävän suureen tilaan, jotta äänestystoimitus sujuu äänestäjän kannalta mahdollisimman joutuisasti ja vaivattomasti.

Vammaisten huomioon ottaminen

Liikuntavammaisten ja muiden liikuntaesteisten ennakoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan olisi esimerkiksi vammaisten käyttämille kulkuvälineille pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella. Äänestyspaikalla mahdollisesti olevat kynnykset ja portaat on varustettava esimerkiksi sellaisella luiskalla, että sähkökäyttöistä pyörätuolia käyttävillä on esteetön pääsy äänestystilaan.

Ennakoäänestyspaikan aukiolopäivät ja -kellonajat

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakoäänestyspaikka on ennakoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy järjestää ennakoäänestys jossain paikassa vähempänä kuin seitsemänä päivänä voi olla lähinnä kunnan jonkin alueen vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi yleinen ennakoäänestyspaikka, joka on avoinna kaikkina ennakoäänestyspäivinä.

Vaalilain 48 §:n (28.6.2013/496) mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakoäänestyspaikka ei saa olla avoinna ennen klo 8:aa eikä klo 20:n jälkeen, eikä lauantaisin tai sunnuntaisin ennen klo 9:ää, eikä klo 18:n jälkeen.

Ennakoäänestyspaikat aiemmissa vaaleissa

Vuoden 2019 eduskunta- ja europarlamenttivaaleissa Espoossa oli yhteensä 11 ennakoäänestyspaikkaa. Ennakoäänestyspaikkoina olivat yksi Postin myymälä ja kymmenen kaupungin omaa ennakoäänestyspaikkaa.

Ennakoäänestysaktiivisuus aiemmissa vaaleissa

Europarlamenttivaaleissa 2019 ennakkoon äänesti 23,2 % (45 728) ja vaalipäivänä 30,9 % (60 780) eli yhteensä 54,1 % (106 508). Äänioikeutettujen lukumäärä oli 196 722.

Eduskuntavaaleissa 2019 ennakkoon äänesti 32,6 % (63 723) ja vaalipäivänä 44,9 % (87 728) eli yhteensä 77,5 % (151 451) äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 185 382.

Kuntavaaleissa 2017 ennakkoon äänesti 21,8 % (45 728) ja vaalipäivänä 38,3 % (80 259), eli yhteensä 60,1 % (125 987) äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 209 708.

Äänioikeutetuista ja äänestäneistä on vähennetty ulkomailla asuvat suomalaiset.

Ehdotetut ennakoäänestyspaikat

Ehdotuksena on, että kaupunki järjestää yksitoista yleistä ennakoäänestyspaikkaa. Yhdeksän ennakoäänestyspaikkaa olisi kaupungin omia toimipaikkoja: Tapiolan, Espoonlahden, Kalajärven, Leppävaaran, Espoon keskuksen ja Matinkylän asiointipisteet sekä Soukan, Laaksoalahden ja Kauklahten kirjastot. Lisäksi ennakoäänestyspaikkoina olisivat Otaniemessä Dipoli ja Olarissa Prisma.

Uusia ennakoäänestyspaikkoja olisivat Tapiolan asiointipiste, Soukan kirjasto, Laaksoalahden kirjasto ja Dipoli. Muutokset johtuvat siitä, että osa aiemmista ennakoäänestyspaikoista ei ole keväällä 2021 käytettävissä.

Dipoli veloittaa talon aukioloaikojen ulkopuolella henkilökuntakulun, joka on arkisin aukioloaikojen ulkopuolella ja lauantaisin klo 18.00 asti 60 €/h. Sunnuntaisin veloitus on 80 €/h. Hintoihin lisätään arvonlisävero 24 %.

Ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajoiksi ehdotetaan arkipäivien osalta pääsääntöisesti klo 9 - 20. Myös lyhyempiä aukioloaikoja on osassa paikkoja. Viikonloppuna ennakkoäänestys alkaisi pääsääntöisesti lauantaisin klo 10 ja päättyisi klo 16. Sunnuntaisin ennakkoäänestys toimitettaisiin klo 12 - 16 välisenä aikana. Kaukalahden ja Otaniemen äänestyspaikkojen aukioloaikoja on tarkoitus laajentaa koronatilanteen takia poikkeuksellisesti niin, että ne olisivat auki jokaisena ennakkoäänestyspäivänä.

Päätöshistoria